ਪੰਜਾਬ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ,
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੜਕ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਸਕਰਿੰਨਿੰਗ ਰਿਪੋਰਟ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ (Executive Summary)

ਭੂਮਿਕਾ:-

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ, ਰਾਜ ਮਾਰਗ, ਮੁੱਖ ਰਾਜ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿਲਾ ਮਾਰਗਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸੜਕ ਸੈਕਟਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ SOS ਸਟੱਡੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਦੀਆਂ 1698 ਕਿ:ਮੀ: ਸੜਕਾਂ ਉੱਪਯੁਕਤਤਾ ਅਧਿਐਨ (Feasibility Study) ਲਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪਹਿਚਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੜਕਾਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:-

ਫੇਜ-1-ਪੈਕੇਜ-1	ਉੱਪਯੁਕਤਤਾ ਅਧਿਐਨ (1698 ਕਿਲੋਮੀਟਰ) ਅਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਧਿਐਨ (700 ਕਿ:ਮੀ:)।
ਫੇਜ-1-ਪੈਕੇਜ-2	254 ਕਿ:ਮੀ: ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਸਤਾਵੇਜ ਬਣਾਉਣਾ।
ਫੇਜ-1-ਪੈਕੇਜ-3	144 ਕਿ:ਮੀ: ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰ ਪੁਰਵਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਸਤਾਵੇਜ ਬਣਾਉਣਾ।
ਫੇਜ-2	ਤਕਨੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣਾ।

ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੜਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸੜਕਾਂ ਬਦਲਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਵੀ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ 1697 ਕਿ:ਮੀ: ਸੜਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ TOR ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਇਨਲ ਲੰਬਾਈ 1707 ਕਿ:ਮੀ: ਬਣਦੀ ਹੈ। ਫੇਜ-1-ਪੈਕੇਜ-1 ਜੋ ਕਿ ਉਪਯੁਕਤਤਾ ਅਧਿਐਨ ਬਾਰੇ ਹੈ, 1697 ਕਿ:ਮੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਸੜਕਾਂ (ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ 241 ਕਿ:ਮੀ: ਅਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਦੇ 139 ਕਿ:ਮੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।) ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੁਲੰਕਣ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਸਟੱਡੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਾਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਵਾਤਾਰਵਣ ਵਿਚ ਇਸ ਭੌਤਿਕ ਦਖਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ, ਜੇਕਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਤਾਰਵਰਣ ਸਟੱਡੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਮੁਲਅੰਕਣ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਫੀਲਡ ਸਰਵੇ ਜੁਲਾਈ 2005 ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 2005 ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਸਰਜ਼ ਕੰਨਸਲਟਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪੁਲ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

<u>ਕੰਮ ਦਾ ਮੰਤਵ:-</u>

ਇਸ ਕੰਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ:-

1) ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ, ਡਾਟਾ ਖਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਢਲੇ ਸਾਵੇ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ।

2) ਮੁਢੱਲੇ ਸਵੇਖਣ: ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੇ (ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤਕ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਮਾਨੀਟਰ ਕਰਨਾ।
   - ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਇਲਾਕਾਈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ (ਜਿਵੇ ਕਿ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਰਖਤਾਂ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੰਗਲ, ਪਾਣੀ, ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਰੋਤ, ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ)ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਨਾਖਤ ਕਰਨਾ।
   - ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਕ ਸਮੂਹਾਂ,ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੈਂਸੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟੈਕਹੋਲਡਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ - ਵਿਮਰਸ਼ ਕਰਨਾ।
   - ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ.ਈ.ਸੀਜ਼ (Valued Environmental Components) ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਕਰਨਾ।
   - ਵਾਤਾਵਰਣ ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ.ਈ.ਸੀਜ਼ ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਕਰਨਾ।

- ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੁਲੰਅਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਉਦੇਸ਼।
- ਉਪਯੁਕਤਤਾ ਸਟੱਡੀ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ, ਰੋਡ ਕਰਾਸ-ਸੈਕਸ਼ਨ, ਉਸਾਰੀ ਸਟੀਰਿਅਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਢਲਾ ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਉਪਾਅ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਬੰਧੀ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ।
- ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣਾ।

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਵੇਰਵਾ:-

ਇਹ 17●7 ਕਿ: ਮੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ 34 ਗਲਿਆਰਾ ਗਰੁੱਪ (Corridors) ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਲੰਬਾਈ (ਜਿਵੇ ਕਿ ਪੀ.ਆਰ.ਬੀ.ਡੀ.ਬੀ. ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ), ਕਿ:ਮੀ ਪੱਥਰਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਚੇਨੇਜ਼ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰਣੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਟੇਬਲ - 1 ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੇਕਟ ਸੜਕਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਕੋਰੀਡੋਰ/ ਲਿੰਕ ਨੰ:	ਲਿੰਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਜਿਲ੍ਹਾ	ਟੀ.ਔ.ਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਪੀ.ਡਬਲਊ.ਡੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਕਿ.ਮੀ. ਸਟੋਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚੇਨੈਜ	ਸੜਕ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਮੋਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ
ਏ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਐਨ.ਐਚ.-1 ਪਟਿਆਲਾ						
1	ਐਨ.ਐਚ.-1 ਪਟਿਆਲਾ	ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ/ ਪਟਿਆਲਾ	3●	28.21	29.5-●	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.31	2ਐਲ+ਪੀ.ਐਸ.
ਬੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਖਰੜ-ਲਾਂਡਰਾਂ-ਬਨੂੜ-ਟੇਪਲਾ						
1	ਖਰੜ-ਲਾਂਡਰਾਂ	ਰੂਪਨਗਰ	6	6	●-6	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	2ਐਲ
2	ਲਾਂਡਰਾਂ- ਬਨੂੜ (ਐਨ.ਐਚ 64)	ਰੂਪਨਗਰ	16	16	6-22	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	1ਐਲ
3	ਬਨੂੜ (ਐਨ.ਐਚ. 64) - ਟੈਪਲਾ	ਪਟਿਆਲਾ	17	17	●-17.5	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	1ਐਲ
ਸੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਲਾਂਡਰਾਂ-ਚੁੰਨੀ-ਸਰਹਿੰਦ						
1	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਲਾਂਡਰਾਂ	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ ਰੂਪਨਗਰ	3.7	3.73	9.7-14.4	ਐਸ.ਐਚ. 12 ਏ	2ਐਲ
2	ਲਾਂਡਰਾਂ-ਚੁੰਨੀ	ਰੂਪਨਗਰ/ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	12	9.57	14.4-26.4	ਐਸ.ਐਚ. 12 ਏ	2ਐਲ+ਪੀ.ਐਸ.
3	ਚੁੰਨੀ- ਸਰਹਿੰਦ	ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	16	18।48	26.4-42.5	ਐਸ.ਐਚ. 12 ਏ	2ਐਲ+ਪੀ.ਐਸ.
ਡੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਰਾਹੋਂ-ਔੜ-ਫਿਲੋਰ						
1	ਰਾਹੋਂ-ਔੜ	ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ	13	11.6	35-22	ਜੇ.ਓ.ਡੀ.ਆਰ5	1ਐਲ
2	ਔੜ-ਕਰੋਸਿੰਗ ਆਫ ਮੱਤੇਵਾੜਾ-ਫਗਵਾੜਾ ਰੋਡ ਵਿੱਦ ਫਿਲੋਰ-ਔੜ ਰੋਡ	ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ	5	5	22-17	ਜੇ.ਓ.ਡੀ.ਆਰ5	1ਐਲ
3	ਕਰੋਸਿੰਗ ਆਫ ਮੱਤੇਵਾੜਾ-ਫਗਵਾੜਾ ਰੋਡ ਵਿੱਦ ਫਿਲੋਰ-ਔੜ ਰੋਡ-ਨਗਰ	ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ	11	11.13	17-6	ਜੇ.ਓ.ਡੀ.ਆਰ5	1ਐਲ
4	ਨਗਰ-ਫਿਲੋਰ	ਜਲੰਧਰ	6	6	6-●	ਜੇ.ਓ.ਡੀ.ਆਰ5	1ਐਲ

ਕੋਰੀਡੋਰ/ ਲਿੰਕ ਨੰ:	ਲਿੰਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਜਿਲ੍ਹਾ	ਟੀ.ਔ.ਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਪੀ.ਡਬਲਊ.ਡੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਕਿ.ਮੀ. ਸਟੋਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚੇਨੈਜ	ਸੜਕ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਮੋਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ
ਈ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਲੁਧਿਆਣਾ-ਡੇਹਿਲੋਂ-ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ-ਧੂਰੀ-ਸੰਗਰੂਰ						
1	ਲੁਧਿਆਣਾ-ਡੇਹਿਲੋਂ	ਲੁਧਿਆਣਾ	18	18	6-19.7	ਐਸ.ਐਚ. 11	2ਐਲ
2	ਡੇਹਿਲੋਂ-ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ (ਪੋਹੀਰ)	ਲੁਧਿਆਣਾ	5	5	19.7- 24.8	ਐਸ.ਐਚ. 11	2ਐਲ
3	ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ (ਪੋਹੀਰ) – ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	ਸੰਗਰੂਰ	2●	17	24.8-45	ਐਸ.ਐਚ. 11	2ਐਲ
4	ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ-ਧੂਰੀ	ਸੰਗਰੂਰ	19	19	45-64	ਐਸ.ਐਚ. 11	2ਐਲ
5	ਧੂਰੀ-ਸੰਗਰੂਰ	ਸੰਗਰੂਰ	14	13.29	64-77.65	ਐਸ.ਐਚ. 11	2ਐਲ
ਐਫ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਅਟਾਰੀ-ਚੱਬਾਲ-ਤਰਨ ਤਾਰਨ-ਫਤਹਿਬਾਦ-ਕਪੂਰਥਲਾ						
1	ਅਟਾਰੀ-ਚੱਬਾਲ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	27	27	27-●	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ61	2ਐਲ
2	ਚੱਬਾਲ-ਤਰਨ ਤਾਰਨ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	14	14	13.8-●	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ61	2ਐਲ
3	ਤਰਨ ਤਾਰਨ-ਫਤਹਿਬਾਦ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	18	18	1.5-18	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ61	2ਐਲ
4	ਫਤਹਿਬਾਦ-ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਸੁਲਤਾਨ ਪੁਰ-ਕਪੂਰਥਲਾ ਰੋਡ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ ਕਪੂਰਥਲਾ	13	14.38	18-31.4	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ61	2ਐਲ
5	ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਸੁਲਤਾਨ ਪੁਰ-ਕਪੂਰਥਲਾ ਰੋਡ-ਕਪੂਰਥਲਾ	ਕਪੂਰਥਲਾ	2●	17	17.3-●	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ61	2ਐਲ
ਜੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਜੀਰਾ-ਕੋਟਇਸੇਖਾਨ-ਧਰਮਕੋਟ						
1	ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਜੀਰਾ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ	35	35	●-34.7	ਐਸ.ਐਚ.2●	2ਐਲ
2	ਜੀਰਾ-ਕੋਟਇਸੇਖਾਨ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ	15	15	24-9.5	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	2ਐਲ
3	ਕੋਟਇਸੇਖਾਨ-ਧਰਮਕੋਟ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ	9	9.32	9.5-●	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	1ਐਲ
ਐਚ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਪਟਿਆਲਾ-ਨਾਭਾ						
1	ਪਟਿਆਲਾ-ਨਾਭਾ	ਪਟਿਆਲਾ	26	26	●-26	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ32	2ਐਲ
	ਜੋੜ (ਪੈਕੇਜ-2 ਅਤੇ 3 ਸੜਕਾਂ ਦਾ)		388.7	38●.71			
ਆਈ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਮਹਿਤਾ-ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ-ਟਾਂਡਾ-ਬਿਲੋਹਵਾਲ-ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ						
1	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਮਹਿਤਾ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	35	38.64	4.83-4●	ਐਸ.ਐਚ.22	2ਐਲ
2	ਮਹਿਤਾ-ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	2●	17.16	4●-6●.2	ਐਸ.ਐਚ.22	2ਐਲ

ਕੋਰੀਡੋਰ/ ਲਿੰਕ ਨੰ:	ਲਿੰਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਜਿਲ੍ਹਾ	ਟੀ.ਔ.ਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਪੀ.ਡਬਲਊ.ਡੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਕਿ.ਮੀ. ਸਟੋਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚੇਨੈਜ	ਸੜਕ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ
3	ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ-ਟਾਂਡਾ	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ/ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	19	19	19.1-●	ਐਸ.ਐਚ.22	2ਐਲ
4	ਟਾਂਡਾ-ਬਿਲੋਹਵਾਲ	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	16	15	32-17	ਐਸ.ਐਚ.22	2ਐਲ
5	ਬਿਲੋਹਵਾਲ-ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	12	12.9	17-14.1	ਐਸ.ਐਚ.22	2ਐਲ
ਜੈ	ਕੋਰੀਡੋਰ : ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ-ਨੰਗਲ						
1	ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ-ਨੰਗਲ	ਰੂਪਨਗਰ	21	2●.5	39-59	ਐਸ.ਐਚ.	2ਐਲ
ਕੈ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਰੋਪੜ-ਮੋਰਿੰਡਾ-ਸਰਹਿੰਦ-ਐਨ.ਐਚ.-1						
1	ਰੋਪੜ-ਮੋਰਿੰਡਾ	ਰੂਪਨਗਰ	2●	17.87	18.1-●	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	1ਐਲ
2	ਮੋਰਿੰਡਾ-ਸਰਹਿੰਦ	ਰੂਪਨਗਰ/ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	19	19.1	24.2-5	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	1ਐਲ
3	ਸਰਹਿੰਦ-ਐਨ.ਐਚ.-1	ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	5	5	5-●	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	2ਐਲ+ਪੀ.ਐਸ.
ਐਲ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਨਾਭਾ-ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ-ਐਨ.ਐਚ.71-ਸੁਨਾਮ-ਭਿਖੀ-ਹਰੀਸਿੰਘਵਾਲਾ-ਮੋੜ-ਕੋਟਫਤਿਹ-ਕੋਟਸ਼ਮੀਰ						
1	ਨਾਭਾ-ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ	ਪਟਿਆਲਾ/ ਸੰਗਰੂਰ	15	14.7	●-14.5	ਐਸ.ਐਚ.12ਏ	2ਐਲ
2	ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ-ਐਨ.ਐਚ.71	ਸੰਗਰੂਰ	16	16.1	2.2-67.7	ਐਸ.ਐਚ.12ਏ	2ਐਲ
3	ਐਨ.ਐਚ.71-ਸੁਨਾਮ	ਸੰਗਰੂਰ	8	8		ਐਸ.ਐਚ.12ਏ	2ਐਲ
4	ਸੁਨਾਮ-ਭਿਖੀ	ਸੰਗਰੂਰ/ ਮਾਨਸਾ	27	27.7		ਐਸ.ਐਚ.12ਏ	2ਐਲ
5	ਭਿਖੀ-ਹਰੀਸਿੰਘਵਾਲਾ	ਮਾਨਸਾ	15	13.72		ਐਸ.ਐਚ.12ਏ	2ਐਲ
6	ਹਰੀਸਿੰਘਵਾਲਾ-ਮੋੜ	ਮਾਨਸਾ/ ਬਠਿੰਡਾ	17	17.●5	67.7-84.7	ਐਸ.ਐਚ.12ਏ	2ਐਲ
7	ਮੋੜ-ਕੋਟਫਤਿਹ	ਬਠਿੰਡਾ	17	17	84.7-1●1.7	ਐਸ.ਐਚ.12ਏ	2ਐਲ
8	ਕੋਟਫਤਿਹ-ਕੋਟਸ਼ਮੀਰ	ਬਠਿੰਡਾ	7	7	1●1.7-1●8.9	ਐਸ.ਐਚ.12ਏ	2ਐਲ
ਐਮ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਖੰਨਾ-ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ						
1	ਖੰਨਾ-ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	ਲੁਧਿਆਣਾ/ ਸੰਗਰੂਰ	42	42.11	●-24.●5/ 18.2-●	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.33	1ਐਲ
ਐਨ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਨਿਲੋਂ-ਦੋਰਾਹਾ-ਐਨ.ਐਚ.95						
1	ਨਿਲੋਂ-ਦੋਰਾਹਾ	ਲੁਧਿਆਣਾ	9	9.3	●-9.2	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	2ਐਲ
2	ਦੋਰਾਹਾ-ਐਨ.ਐਚ.95	ਲੁਧਿਆਣਾ	24	24	9.2-35.6	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	2ਐਲ
ਓ	ਕੋਰਡੋਰ: ਸਾਹਨੇਵਾਲ-ਡੇਹਲੋਂ						

ਕੋਰੀਡੋਰ/ ਲਿੰਕ ਨੰ:	ਲਿੰਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਜਿਲ੍ਹਾ	ਟੀ.ਔ.ਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਪੀ.ਡਬਲਊ.ਡੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਕਿ.ਮੀ. ਸਟੋਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚੇਨੈਜ	ਸੜਕ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ
1	ਸਾਹਨੇਵਾਲ-ਡੇਹਲੋਂ	ਲੁਧਿਆਣਾ	16	16.46	●-16.35	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	1ਐਲ
ਪੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਸੰਗਰੂਰ-ਸੁਨਾਮ-ਲੇਹਿਰਗਾਗਾ-ਬੋਰਡਰ						
1	ਸੰਗਰੂਰ-ਸੁਨਾਮ	ਸੰਗਰੂਰ	12	11.5	●-11.5	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.21	2ਐਲ
2	ਸੁਨਾਮ-ਲੇਹਿਰਗਾਗਾ	ਸੰਗਰੂਰ	27	27	●-26	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.21	1ਐਲ
3	ਲੇਹਿਰਗਾਗਾ-ਬੋਰਡਰ	ਸੰਗਰੂਰ	13	14.41	26-42	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.21	1ਐਲ
ਕਯੁਉ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਪਟਿਆਲਾ-ਘੁਰਾਮ						
1	ਪਟਿਆਲਾ-ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. (ਸਨਾਜਰ-ਨਿਉਲਾ)	ਪਟਿਆਲਾ	27	22.98	3-24.6	ਐਸ.ਐਚ.8	2ਐਲ
2	ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. (ਸਨਾਜਰ-ਨਿਉਲਾ-ਬੋਰਡਰ)	ਪਟਿਆਲਾ	8	8	●-8.2	ਐਸ.ਐਚ.8	2ਐਲ
ਆਰ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਪਾਤੜਾਂ-ਬੋਰਡਰ						
1	ਪਾਤੜਾਂ-ਬੋਰਡਰ	ਪਟਿਆਲਾ/ਸੰਗਰੂਰ	29	3●.98	124.5-155.4	ਐਸ.ਐਚ.1●	1ਐਲ
ਐਸ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਦਾਖਾ-ਰਾਏਕੋਟ-ਮੇਹਲਕਲਾਂ-ਬਰਨਾਲਾ-ਹਾਨਡੀਆ-ਹਰੀਸਿੰਘਵਾਲਾ-ਮਾਨਸਾ-ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ						
1	ਦਾਖਾ-ਰਾਏਕੋਟ	ਲੁਧਿਆਣਾ	23	22.84	●-22.8	ਐਸ.ਐਚ.13	
2	ਰਾਏਕੋਟ-ਮੇਹਲਕਲਾਂ	ਲੁਧਿਆਣਾ/ ਸੰਗਰੂਰ	13	14.74	42-75.6	ਐਸ.ਐਚ.13	2ਐਲ
3	ਮੇਹਲਕਲਾਂ-ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.	ਸੰਗਰੂਰ	11	11		ਐਸ.ਐਚ.13	1ਐਲ
4	ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. ਬਰਨਾਲਾ	ਸੰਗਰੂਰ	9	9.6		ਐਸ.ਐਚ.13	2ਐਲ
5	ਬਰਨਾਲਾ-ਹਾਨਡੀਆ	ਸੰਗਰੂਰ	3	3.5	78-82	ਐਸ.ਐਚ.13	2ਐਲ+ਪੀ.ਐਸ.
6	ਹਾਨਡੀਆ-ਹਰੀਸਿੰਘਵਾਲਾ	ਸੰਗਰੂਰ/ ਮਾਨਸਾ	38	38.2	82-12●	ਐਸ.ਐਚ.13	1ਐਲ
7	ਹਰੀਸਿੰਘਵਾਲਾ-ਮਾਨਸ	ਮਾਨਸਾ	7	7.3	12●-127	ਐਸ.ਐਚ.13	2ਐਲ+ਪੀ.ਐਸ.
8	ਮਾਨਸਾ-ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	ਮਾਨਸਾ	35	44.67	127-162	ਐਸ.ਐਚ.13	1ਐਲ
ਟੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਬੋਰਡਰ-ਸਿੱਤੋਗੰਨੋ-ਮਲੋਟ-ਮੁਕੱਤਸਰ						
1	ਬੋਰਡਰ-ਸਿੱਤੋਗੰਨੋ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ	15	17.37	4●.6-25.75	ਐਸ.ਐਚ.16	2ਐਲ

ਕੋਰੀਡੋਰ/ ਲਿੰਕ ਨੰ:	ਲਿੰਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਜਿਲ੍ਹਾ	ਟੀ.ਔ.ਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਪੀ.ਡਬਲਊ.ਡੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਕਿ.ਮੀ. ਸਟੋਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚੇਨੈਜ	ਸੜਕ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ
2	ਸਿੱਤੋਗੰਨੋ-ਮਲੋਟ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ/ ਮੁਕੱਤਸਰ	22	19.7	21-●	ਐਸ.ਐਚ.16	2ਐਲ
3	ਮਲੋਟ-ਮੁਕੱਤਸਰ	ਮੁਕੱਤਸਰ	3●	29.●5	29.65-●	ਐਸ.ਐਚ.16	2ਐਲ
ਯੂ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਅਬੋਹਰ-ਮੁਕੱਤਸਰ-ਕੋਟਕਪੂਰਾ						
1	ਅਬੋਹਰ-ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਫਾਜਿਲਕਾ-ਮਲੋਟਰੋਡ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ/ ਮੁਕੱਤਸਰ	19	19	48-28.2	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.61	1ਐਲ
2	ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਫਾਜਿਲਕਾ-ਮਲੋਟਰੋਡ-ਮੁਕੱਤਸਰ	ਮੁਕੱਤਸਰ	29	29	28.2-●	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.61	1ਐਲ
3	ਮੁਕੱਤਸਰ-ਕੋਟਕਪੂਰਾ	ਮੁਕੱਤਸਰ/ ਫਰੀਦਕੋਟ	32	32	32-●	ਐਸ.ਐਚ.16	2ਐਲ
ਵੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਕੋਟਕਪੂਰਾ-ਜੈਤੋਂ-ਗੋਨੀਆਨਾ						
1	ਕੋਟਕਪੂਰਾ-ਜੈਤੋਂ-ਗੋਨੀਆਨਾ	ਫਰੀਦਕੋਟ/ ਬਠਿੰਡਾ	29	3●.11	●-3●.25	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	1ਐਲ
ਡਬਲਊ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਜੈੱਤੁ-ਬਾਜਾਖਾਨਾ-ਭਗਤਾ-ਸਲਾਬਤਪੁਰ-ਬਹਾਦੁਰ-ਪਖੋੱਕੀ						
1	ਜੈੱਤੁ-ਬਾਜਾਖਾਨਾ-ਭਗਤਾ-ਸਲਾਬਤਪੁਰ ਤੋਂ ਡਿਸਟਿਕ ਬਾਉਂਡਰੀ	ਫਰੀਦਕੋਟ/ ਬਠਿੰਡਾ	39	38.65	9.5-58.2/●-29.2	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.43	1ਐਲ
2	ਡਿਸਟਿਕ ਬਾਉਂਡਰੀ - ਬਹਾਦੁਰ-ਪਖੋੱਕੀ	ਬਠਿੰਡਾ/ ਸੰਗਰੂਰ	18	18	29.2-11.79	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.43	1ਐਲ
ਐਕਸ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਮਲਨਵਾਲਾ-ਮਾਖੂ-ਕੋਟਇਸੇਚਖਾਨ-ਮੋਗਾ						
1	ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਮਲਨਵਾਲਾ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ	24	22.35	●-11.2/ 28-17	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.9	1ਐਲ
2	ਮਲਨਵਾਲਾ-ਮਾਖ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ	17	17.2	17-●	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.1●	ਐਸ.ਐਲ/1 ਐਲ
3	ਮਾਖੂ-ਕੋਟਇਸੇਚਖਾਨ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ	25	23.61	75.45-38.6	ਐਸ.ਐਚ.18	2ਐਲ
4	ਕੋਟਇਸੇਚਖਾਨ-ਮੋਗਾ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ/ ਮੋਗਾ	15	15	15-●	ਐਸ.ਐਚ.19	2ਐਲ
ਵਾਈ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਤਰਨ ਤਾਰਨ-ਜਨਡੀਆਲਾ						
1	ਤਰਨ ਤਾਰਨ-ਜਨਡੀਆਲਾ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	15	14.87	15-●	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.	2ਐਲ
ਜੇਡ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਬਟਾਲਾ-ਮੇਹੱਤਾ-ਬਿਆਸ						
1	ਬਟਾਲਾ-ਮੇਹੱਤਾ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	17	18.95	●-16	ਐਸ.ਐਚ.66	2ਐਲ

ਕੋਰੀਡੋਰ/ ਲਿੰਕ ਨੰ:	ਲਿੰਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਜਿਲ੍ਹਾ	ਟੀ.ਔ.ਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਪੀ.ਡਬਲਊ.ਡੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਕਿ.ਮੀ. ਸਟੋਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚੇਨੈਜ	ਸੜਕ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ
2	ਮੇਹੱਤਾ-ਬਿਆਸ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	18	18.35	16-34.3	ਐਸ.ਐਚ.66	2ਐਲ
ਏ.ਏ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਜਲੰਧਰ-ਕਪੂਰਥਲਾ						
1	ਜਲੰਧਰ-ਕਪੂਰਥਲਾ	ਜਲੰਧਰ/ ਕਪੂਰਥਲਾ				ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.52	2ਐਲ
ਏ.ਬੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਬਠਿੰਡਾ-ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ						
1	ਬਠਿੰਡਾ-ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	ਬਠਿੰਡਾ	3●	24.63	5.3-31.5	ਐਸ.ਐਚ.17	2ਐਲ
ਏ.ਸੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ-ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ-ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ						
1	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ-ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ-ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	79.3	79.3	3.25-81.88	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.64/ ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.68	1ਐਲ/ 2ਐਲ
ਏ.ਡੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਐਨ.ਐਚ.64-ਭਿੱਖੀ-ਬੁਢਲਾਡਾ-ਰਤੀਆ						
1	ਐਨ.ਐਚ.64-ਭਿੱਖੀ-ਬੁਢਲਾਡਾ-ਰਤੀਆ	ਸੰਗਰੂਰ/ ਮਾਨਸਾ	59	59.5	●-25.8/ ●-33.75	ਓ.ਡੀ.ਆਰ./ ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.2●	1ਐਲ
ਏ.ਈ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਫਰੀਦਕੋਟ						
1	ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਫਰੀਦਕੋਟ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ/ ਫਰੀਦਕੋਟ				ਐਸ.ਐਚ.15	2ਐਲ
ਏ.ਐਫ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਕਪੂਰਥਲਾ-ਨਕੋਦਰ-ਫਿਲੋਰ						
1	ਕਪੂਰਥਲਾ-ਨਕੋਦਰ-ਫਿਲੋਰ	ਕਪੂਰਥਲਾ/ ਜਲੰਧਰ				ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.48	1ਐਲ
ਏ.ਜੀ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਜਗਰਾਓਂ-ਰਾਜਕੋਟ						
1	ਜਗਰਾਓਂ-ਰਾਜਕੋਟ	ਲੁਧਿਆਣਾ	26	22.2	●-23.5	ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.51	1ਐਲ
ਏ.ਐਚ	ਕੋਰੀਡੋਰ: ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ-ਔੜ						
1	ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ-ਔੜ	ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ	11	11.4	●-11.8	ਓ.ਡੀ.ਆਰ.9	1ਐਲ
		ਜੋੜ	1318.3	1316.28			
		ਕੁਲ ਜੋੜ	17●7	1696.99			

3) <u>**ਵਾਤਾਵਰਣ-ਛਾਣ-ਬੀਣ**</u>

3.1 ***ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ:- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ***

ਇਸ ਸੜਕ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ/ਇਲਾਕਾਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਸੂਰਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ (ਜੰਗਲਾਤ ਰੁਖਾਂ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ, ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ, ਜੀਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਖਵੇ ਖੇਤਰ, ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ, ਵੈਟ ਲੈਂਡ ਖੇਤਰ, ਵੱਡੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਆਦਿ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਆਮ ਸੈਟ-ਅੱਪ ਜਿਵੇ. ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ, ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ - ਸ਼ਰਾਬੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਆਦਿ) ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸੇ 7 ਕਿ: ਮੀ: ਦ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੜਕ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ, ਸੜਕ ਸਾਇਡ ਦਰਖਤ ਆਦਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਸੜਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸੇ 1●● ਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3.2 ***ਵਾਤਾਵਰਣ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਦੌਰਾਨ ਘੋਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖ:***

17●3 ਕਿ:ਮੀ ਸੜਕਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜਾਂ ਨਾਜਕ ਕੁਦਰਤੀ ਥਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਕਾਂ ਰਾਖਵੀ ਥਾਵਾਂ, ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਥਾਵਾਂ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ, ਜੰਗਲ, ਲੈਂਡਜ ਆਦਿ, ਦਰਿਆ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਥਾਵਾਂ) ਦਾ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਾਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮੋਕੇ ਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛਾਣਬੀਣ ਦੌਰਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੱਖ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ:

- ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਵੇਦਰਨਸ਼ੀਲ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ (ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਕ ਰਾਖਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਵੈਟ ਲੈਂਡਜ, ਜੰਗਲ)।
- ਪਾਣੀ ਦੇ ਧਰਾਤਲ ਸਰੋਤ (ਨਦੀਆਂ, ਨਹਿਰਾਂ ਆਦਿ)।
- ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਕਿਸਮ) ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਭੱਤਤਾਂ।
- ਪਾਣੀ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ, ਹੜ੍ਹ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ (ਖੇਤਰ/ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ)।
- ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ (ਭੂਮੀਦਾ ਕਟਾਉ, ਪਹਾੜੀ ਦੀ ਉਚਾਈ ਆਦਿ)
  ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ।
- ਮਟੀਰਿਅਲ ਸਰੋਤ: ਮਿੱਟੀ (ਉਧਾਰਖੇਤਰ) ਅਤੇ ਬਜਰੀ ਪੱਥਰ (ਖਾਨ ਖੇਤਰ) ਵਾਤਾਵਰਨ ਮੈਤਰੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਜਿਵੇ ਕਿ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਫਲਾਈ ਐਸ਼।
- ਕਚਰੇ ਅਤੇ ਲੁੱਕ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ।
- ਬੇਸਲਾਇਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ (ਹਵਾ, ਸ਼ੋਰ, ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ)।
- ਜਮੀਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਰਤੋਂ।
- ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ (ਧਾਰਮਿਕ/ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਆਦਿ)
  ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ।
- ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੇ ਦਰਖਤਾਂ ਕਾਰਣ ਸੁੱਰਖਿਆ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ।
- ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਰਾਂਹੀ ਧਰਾਤਲ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ।
- ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਾਕੇ ਸਟੈਕ ਹੋਲਡਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਕਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ।
- ਡਾਟਾ-ਖਾਮੀਆਂ ਭਰਨਾ।
- ਜੇਕਰ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਡਿਜਾਇਨ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾਂ।
- VEC's ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ।
- ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਕਰਨਾ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਜਿਥੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਮੁਲੰਕਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ।

3.3 VEC's ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰੋਡਜ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ:-

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੱਬਰ ਸ਼ੇਰ ਰਿਜਰਵ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ VEC's ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕਾਂ (ਟੇਬਲ-2) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ:-

- ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ ਅਤੇ ਬੇਟ ਏਰੀਆ।

- ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ।
- ਵੱਡੀਆਂ ਨਦੀਆਂ।

ਲੜੀ ਨੰ:	**ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ**	**ਜਿਲ੍ਹਾ**	**ਨਜਦੀਕੀ ਜੋੜ**	**ਨਜਦੀਕੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਦੂਰੀ**
ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ				
1	ਬੀਰ ਮੋਤੀ ਬਾਗ	ਪਟਿਆਲਾ	ਪਟਿਆਲਾ-ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. (ਸਨਾਜਰ-ਨਿਊਲਾ)	1●
2	ਬੀਰ ਭੁਨਰਹੇਰੀ	ਪਟਿਆਲਾ	ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ. (ਸਨਾਜਰ-ਨਿਊਲਾ) ਬਾਰਡਰ	15
3	ਬੀਰ ਗੁਰਦਿਆਲਾ ਪੁਰਾ	ਪਟਿਆਲਾ	ਪਾਤੜਾਂ-ਬੋਰਡਰ	15
4	ਬੀਰ ਦੋਸਾਨਝ	ਪਟਿਆਲਾ	ਪਟਿਆਲਾ-ਨਾਭਾ ਨਾਭਾ-ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ	3 3
5	ਬੀਰ ਮਿਹਾਸ	ਪਟਿਆਲਾ	ਪਟਿਆਲਾ-ਨਾਭਾ ਨਾਭਾ-ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ	3 ●.3
6	ਬੀਰ ਭਾਦਸੋਂ	ਪਟਿਆਲਾ	ਐਨ.ਐਚ.1-ਪਟਿਆਲਾ	32
7	ਬੀਰ ਐਸ਼ਵਾਨ	ਸੰਗਰੂਰ	ਧੂਰੀ-ਸੰਗਰੂਰ, ਸੰਗਰੂਰ-ਸੁਨਾਮ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ-ਐਨ.ਐਚ.71, ਐਨ.ਐਚ.71-ਸੁਨਾਮ ਸੁਨਾਮ-ਭੀੱਖੀ, ਸੁਨਾਮ-ਲੇਹਰਗਾਗਾ	4 5 1●
8	ਅਬੋਹਰ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ	ਅਬੋਹਰ-ਜੰਕਸ਼ਨ ਵਿਦ ਫਜਿਲਕਾ-ਮਲੋਟ ਰੋਡ	1●
9	ਹਰਿਕੇ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ	ਮੱਲਨਵਾਲਾ-ਮਾਖੂ, ਮਾਖੂ-ਕੋਟਇਸੇਖਾਨ	8
1●	ਤਖਨੀ-ਰਹਿਮਾਪੁਰ	ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	ਬਿਲੋਹਵਾਲ-ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	15
11	ਝੱਝਰ-ਬਚੋਲੀ	ਰੂਪਨਗਰ	ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ-ਨੰਗਲ	5
ਰਾਮਸਰ ਸਾਇਟ				
1	ਹਰੀਕੇ ਲਾਕੇ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ ਐਂਡ ਕਪੂਰਥਲਾ	ਮਲਨਵਾਲਾ-ਮਾਖੂ, ਮਾਖੂ-ਕੁਟਇਸੇਖਾਨ	8
2	ਰੋਪੜ ਵੇਟਲੈਂਡ	ਰੂਪਨਗਰ	ਰੋਪੜ-ਮੋਰਿੰਡਾ	4
3	ਕੰਜਲੀ ਲਾਕੇ	ਕਪੂਰਥਲਾ	ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ-ਕਪੂਰਥਲਾ ਰੋਡ ਜੰਕਸ਼ਨ-ਕਪੂਰਥਲਾ ਜਲੰਧਰ-ਕਪੂਰਥਲਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ-ਨਕੋਦਰ ਮਹਿਤਾ-ਬਿਆਸ	15 1●
ਸਟੈਟ ਵਿਡਲੈਂਡ				
1	ਕੇਸ਼ੋਪੁਰ ਮਿਆਨੀ ਝੀਲ	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ-ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	2●
2	ਚਾਵਰੀਆਂ ਬਾਨਘਰ ਚੰਬ	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ-ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	15
3	ਜਸਤਰਵਾਲ ਝੀਲ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ-ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	25
4	ਡੋਹਲਬਾਹਾ ਰਿਜਰਵੋਇਰ	ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	ਬਿਲੋਹਵਾਲ-ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	3●
5	ਮੰਡ ਬਰਹਾਲਾ	ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ	ਰਾਹੋਂ-ਔੜ ਔੜ-ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ	4 1●
6	ਹੁਸੇਨੀਵਾਲਾ ਵੇਟਲੇਂਡ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ	ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਜੀਰਾ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਮਲੱਨਵਾਲਾ, ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਫਰਿਦਕੋਟ	15
7	ਨੰਗਲ ਲੈਕ	ਰੂਪਨਗਰ	ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ-ਨੰਗਲ	3
8	ਰਨਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ-ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	25

3.4 ਗਲਿਆਰਾ ਗਰੁੱਪ (corridor) ਵਾਇਜ਼ ਸੜਕ ਸਾਇਡ ਦੀਆਂ ਵਿਸੇਸ਼ਤਾਵਾਂ :-

ਹੇਠਾਂ ਟੇਬਲ-3 ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਸੇਸ਼ਤਾ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ, ਹਸਪਤਾਲ, ਮੰਦਰ/ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਨਹਿਰਾਂ/ਨਦੀਆਂ/ਨਾਲੇ, ਟੋਭੇ ਅਤੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਆਦਿ ਹਨ।

ਲੜੀ ਨੰ:	ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਸਕੂਲ/ ਕਾਲਜ	ਹਸਪਤਾਲ	ਮੰਦਿਰ/ ਗੁਰਦੁਆਰਾ	ਕਨਾਲ/ ਰੀਵਰ ਕਰੋਸ	ਪੌਂਡ	ROW ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਥ ਨਲਕਾ	ਹਰ ਕਿ.ਮੀ. ਤੇ ਬੂਟਾ
1	ਐਨ.ਐਚ. 1 ਪਟਿਆਲਾ	28.21	4	2	9	●	●	8	531
2	ਖਰੜ-ਲਾਂਡਰਾ-ਬਨੂੜ-ਟੇਪਲਾ	39	6	●	3	●	●	9	572
3	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਲਾਂਡਰਾਂ-ਚੂੰਨੀ-ਸਰਹਿੰਦ	31.78	5	5	11	2	2	10	463
4	ਰਾਹੋਂ-ਔੜ-ਫਿਲੌਰ	33.73	1●	●	18	●	●	4	342
5	ਲੁਧਿਆਣਾ-ਡਹਿਲੋਂ-ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ-ਧੂਰੀ-ਸੰਗਰੂਰ	72.29	16	2	31	9	8	8	385
6	ਅਟਾਰੀ-ਚਬੱਲ-ਤਰਨ ਤਾਰਨ-ਫਤਿਹਬਾਦ-ਕਪੂਰਥਲਾ	9●.38	17	●	15	22	18	26	4●5
7	ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਜੀਰਾ-ਕੋਟਇਸੇਖਾਂ-ਧਰਮਕੋਟ	59.32	7	2	7	11	6	11	489
8	ਪਟਿਆਲਾ-ਨਾਭਾ	26	3	1	8	6	●	5	577
9	ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਮੇਹਤਾ-ਸ਼੍ਰੀਹਰਗੁਬਿੰਦਪੁਰ-ਟਾਂਡਾ-ਬਿਲੋਹਵਾਲ-ਹੋਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	1●2.7	27	17	27	9●	8	2●9	394
1●	ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ-ਨੰਗਲ	2●.5	6	4	1●	17	●	38	24●
11	ਰੋਪੜ-ਮੋਰਿੰਡਾ-ਸਰਹਿੰਦ-ਐਨ.ਐਚ.1	41.97	13	11	17	5	4	15	496
12	ਨਾਭਾ-ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ-ਐਨ.ਐਚ.71-ਸੁਨਾਮ-ਭੀਖੀ-ਹਰੀਸਿੰਘਵਾਲਾ-ਮੋੜ-ਕੋਟਫਤਿਹ-ਕੋਟਸ਼ਮਿਰ	121.27	26	3	36	3	15	75	1●72
13	ਖੰਨਾ-ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	42.11	8	2	15	●	2	27	419
14	ਨਿਲੋਂ-ਦੋਰਾਹਾ-ਐਨ.ਐਚ.95	33.3	4	2	9	3	2	24	444
15	ਸਾਹਨੇਵਾਲ-ਡੇਹਲੋਂ	16.46	2	3	6	14	●	37	36●
16	ਸੰਗਰੂਰ-ਸੁਨਾਮ-ਲੇਹਰਗਾਗਾ-ਬੋਰਡਰ	52.91	12	2	9	23	8	17	473
17	ਪਟਿਆਲਾ-ਘੁਰਾਮ	3●.98	8	1	17	3	2	21	5●2
18	ਪਾਤੜਾਂ-ਬੋਰਡਰ	3●.98	12	12	9	3	11	6	444
19	ਧਾਖਾ-ਰਾਯੇਕੋਟ-ਮੇਹਲਕਲਾਂ-ਬਰਨਾਲਾ-ਹਾਨਡੀਆ-ਹਰੀਸਿੰਘਵਾਲਾ-ਮਾਨਸਾ-ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	151.85	34	9	25	78	5	148	341
2●	ਬੋਰਡਰ-ਸਿਤੋਗੰਨੂ-ਮਲੋਟ-ਮੁਕਤਸਰ	66.12	1●	1	18	16	1	28	429
21	ਅਬੋਹਰ-ਮੁਕੱਤਸਰ-ਕੋਟਕਪੂਰਾ	8●	18	9	19	14	4	38	2●●

ਲੜੀ ਨੰ:	ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ	ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਸਕੂਲ/ ਕਾਲਜ	ਹਸਪਤਾਲ	ਮੰਦਿਰ/ ਗੁਰਦੁਆਰਾ	ਕਨਾਲ/ ਰੀਵਰ ਕਰੋਸ	ਪੌਂਡ	ROW ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਥ ਨਲਕਾ	ਹਰ ਕਿ.ਮੀ. ਤੇ ਬੂਟਾ
22	ਕੋਟਕਪੂਰਾ-ਜੇਤੋਂ-ਗੁਨੀਆਨਾ	3●.11	8	1	7	17	3	14	327
23	ਜੇਤੋਂ-ਬਾਜਾਖੰਨਾ-ਭਗਤਾ-ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ-ਬਹਾਦੁਰ-ਪਖੋਕੇ	56.65	11	3	1●	1	3	16	671
24	ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਮਲਨਵਾਲਾ-ਮਾਖੂ-ਕੋਟਇਸੇਖਾਨ-ਮੋਗਾ	78.16	2●	1	2●	13	4	47	617
25	ਤਰਨ ਤਾਰਨ-ਜਨਡਿਆਲਾ	14.87	5	2	7	1	2	7	72
26	ਬਟਾਲਾ-ਮੇਹਤਾ-ਬਿਆਸ	37.27	14	3	7	15	3	74	361
27	ਜਲੰਧਰ-ਕਪੂਰਥਲਾ	13.8	6	6	8	●	●	2	538
28	ਬਠਿੰਡਾ-ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	24.63	6	3	12	5	8	18	744
29	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੁੜੀਆਂ-ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ-ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	79.3	24	8	24	1●2	9	1●9	2●3
3●	ਐਨ.ਐਚ.64-ਭਿੱਖੀ-ਬੁਢਲਾਡਾ-ਰਤੀਆ	59.5	9	7	14	13	9	94	376
31	ਫਿਰੋਜਪੁਰ-ਫਰੀਦਕੋਟ	3●.27	12	1	1●	7	4	19	659
32	ਕਪੂਰਥਲਾ-ਨਕੋਦਰ-ਫਿਲੋਰ	66.97	6	1	23	●	●	3●	354
33	ਜਗਰਾਓ-ਰਾਜਕੋਟ	22.2	7	4	7	3	5	33	192
34	ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ-ਔੜ	11.4	3	1	5	3	●	38	154
	ਜੋੜ	1696.99	379	129	473	499	146	1265	

3.5 ਵਾਤਾਵਰਣ ਛਾਣਬੀਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ:

- ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜਕ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਦਰਖਤ ਕੱਟਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਹ ਸੜਕ ਨੂੰ ਕਿਨਾਂ ਚੌੜਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਖਤ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਦਰਖਤ ਕਿਸੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਟੇ ਗਏ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਨਵੇਂ ਦਰਖਤ ਲਗਾਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸਕੂਲ, ਹੱਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਜਿਆਦਾ ਕਰਕੇ Row ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਭੋਏ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਉਥੇ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁੱੜ-ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

E-4 ਸਟੇਕਹੋਲਡਰ ਮੁਲਅੰਕਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ:-

ਤਰਤੀਵਵਾਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਹਿਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਿਖੇ ਸਟੇਕਹੋਲਡਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

- ਸਥਾਨਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਬਾਸਿੰਦੇ, ਦੁਕਾਨਦਾਰ, ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਵਿਉਪਾਰੀ।
- ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ, ਮਿਊਂਸਪਲਜ਼, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਆਦਿ।
- ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ: ਜਿਵੇਂਕਿ
    - ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ.)
    - ਰਾਜ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ
    - ਰਾਜ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ
    - ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ
    - ਰਾਜ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ
    - ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ
    - ਰਾਜ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ
    - ਰੇਲਵੇ

- ਪ੍ਰੋਜੇਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਪੀ.ਏ.ਪੀਜ਼) ਜਿਵੇ. ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਣ ਵਲੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਦੁਕਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਮੰਦਰ ਆਦਿ।
- ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਸਬੰਧੀ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ, ਡੂੰਘੀਆਂ ਇੰਟਰਵਿਊਜ, ਗਰੁੱਪ ਡਿਸਕਸ਼ਨਜ, ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਾਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਈ, ਉਥੇ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਟਾਕਹੋਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੜਕ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਹਿਸਿਆਂ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਟੈਕ ਹੋਲਡਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਸਥਾਨਕ ਸਮੂਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ, ਦੁਕਾਨਦਾਰ, ਵਿਉਪਾਰੀ, ਸਥਾਨਕ ਬਾਸ਼ਿੰਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੇਕਟ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨਾਲ ਡਿਸਕਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਪਬਲਿਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਸਮੇਂ, ਪਬਲਿਕ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਮੰਗਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਟੇਬਲ ਨੰ: 4 ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ

ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀਆਂ ਢਾਹੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਲੋਂ ਹੀ ਨੁਕਸਾਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।	ਆਰ. ਏ. ਪੀ.
ਆਰ. ਓ. ਡਬਲਯੂ ਵਿਚ ਪੈਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਦੂਸਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।	ਈ. ਐਮ. ਪੀ.
ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਰੁੱਖ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ।	ਈ. ਐਮ. ਪੀ.
ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਕੱਟ ਗਏ ਦਰਖਤਾਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜਾ ਦਰਖਤ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।	ਈ. ਐਮ. ਪੀ.
ਦਰੱਖਤ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜੰਗਲ ਸਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।	ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਦਿਨ ਸਮੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨ ਸ਼ੀਲ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੋਰ ਬੈਰੀਅਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ।	ਈ. ਐਮ. ਪੀ.
ਮਿੱਟੀ ਘੱਟੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛਿੜਕਾਉ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।	ਈ. ਐਮ. ਪੀ.
ਉਸਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਝੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਇਨ ਬੋਰਡ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।	ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ
ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਹੜਾਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇ।	ਡਿਜਾਇਨ
ਵਿਅਰਥ ਲੁੱਕ ਨੂੰ ਰੀ-ਸਾਇਕਲ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੈਂਪ ਸਥਾਨ ਦੇ ਕਚਰੇ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਕਨੂੰਨਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।	ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
ਮਜਦੂਰਾਂ ਦਾ ਕੈਂਪ ਕੁਦਰਤੀ ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲ ਪੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਤੁਲਨ ਖਰਾਬ ਨਾ ਹੋਵੇ।	ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪਾਣੀ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਮਨਜੂਰੀ ਲੈਕੇ ਨਹਿਰਾਂ ਤੋ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।	ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
ਮਾਲਕ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਿਰਫ ਪਹਿਚਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਟੀਰੀਅਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ।	ਈ.ਐਮ.ਪੀ.
ਕੋਲੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਧਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਤੋਂ 1●● ਕਿ:ਮੀ: ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਸੜਕ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਤੀ ਲਈ ਫਲਾਈ ਐਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।	ਈ.ਐਮ.ਪੀ.
ਸੜਕ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਸਾਰੀ ਸਮੇਂ ਸਿਲਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਿਲਣ ਵਾੜ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।	ਈ.ਐਮ.ਪੀ.
ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।	ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਲਾਇਨਾਂ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਬਦਲੀਆ ਜਾਣਗੀਆਂ।	ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

ਸਾਂਝੀਆਂ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ	ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ੍
ਚਹੁੰਮਾਰਗੀ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਲਈ ਅੰਡਰ ਪਾਸ (Under Passes) ਦਾ ਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ	ਡਿਜਾਇਨ
ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ, ਮਾਲੀ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ, ਜਨੇਰ, ਮੋਹਾਲਨਾਂ ਆਦਿ, ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸਥਾਰਪੁਰਵਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਪੱਖ ਤੇ ਹੋਰ ਘੋਖ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।	ਡਿਜਾਇਨ
ਅਰਧ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਰਾਲੀ, ਸ਼ਿੱਕਾ ਚੌਂਕ, ਬਰਨਾਲਾ, ਮੱਲਾਂਵਾਲਾ, ਬੇਲਾ ਖਾਨਪੁਰ ਆਦਿ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਟਰੱਕ ਟਰਮੀਨਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡਿਟੇਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਿਜਾਇਨ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।	ਡਿਜਾਇਨ
ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸੜਕ ਦੇ ਸਾਇਡ ਵਾਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵਿਚ ਖੁੱਲਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਾਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ।	ਡਿਜਾਇਨ
ਸਰਹਿੰਦ ਅਤੇ ਕੇਦਾਰਾ ਜਟਲਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਫਲਾਈ ਉਵਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਫਲਾਈ ਉੱਵਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਡਿਜਾਇਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਘੋਖ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਰਪੁਰਵਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ, ਕੀ ਸੱਚ-ਮੁਚ ਹੀ ਉਥੇ ਫਲਾਈ ਉਵਰ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ?	ਡਿਜਾਇਨ
ਸੜਕ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਜਿਆਦਾਤਰ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡਿਜਾਇਨ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਇਸ ਵੱਲ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।	ਡਿਜਾਇਨ

ਈ.5 ਮੁਢਲੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹੇਠ ਟੇਬਲ-5 ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

ਖੇਤਰ	ਪ੍ਰਭਾਵ	ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੁਧਾਰ
ਉਸਾਰੀ ਅਵਸਥਾ		
ਭੁਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਭੂ. ਵਿਗਿਆਨ	• ਟੋਏ ਪੁਟਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬਾਈ ਪਾਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਧਰਾਤਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ। • ਖਾਨਾਂ ਤੇ ਖੁਦਾਈ ਕਾਰਣ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ। ਅਨਕੰਟਰੋਲਡ ਖਡਿੱਆਂ ਦੇ ਪੁਟਣ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਉਤਪਨ ਹੋਣਾ।	• ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੀ ਟੋਏ ਪੋਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। • ਟੋਏ ਸਿਰਫ ਇਕ ਮੀ: ਡੂੰਘੇ ਹੀ ਪੁਟੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੀ-ਸਰਫੈਸਿੰਗ ਵੀ ਕੀਤ ਜਾਵੇਗੀ। • ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ਕੇਵਲ ਮਨਜੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਪਰਵਾਨਿਤ ਖਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। • ਭੁੱਚਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਚਾਲ ਰੋਧੀ ਯੋਗ ਡਿਜਾਇਨ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਜਾਇਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
ਜਮੀਨ	• ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਟੋਏ ਪੁਟੱਣ ਨਾਲ ਉਪਰਲੀ ਉਪਜਾਉ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਉਣਾ।	• ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ 100 ਕਿਲੋਮੀ: ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫਲਾਈ ਐਸ਼ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਮਿੱਟੀ	• ਖੁਦਈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿੱਟੀ ਪਾਣ ਸਮੇ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸਤਾਹ ਦਾ ਕੰਮਜੋਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜੜੀ ਬੁਟੀਆਂ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਭੂਮੀ ਦੇ ਕਟਾਅ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ।	• ਭੂਮੀ ਕਟਾਅ ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਯੋਗ ਢਲਾਣ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ। • ਟੋਇਆਂ ਦੀ ਉਪਰਲੀ 15 ਸੈਂਟੀਮੀ: ਤੱਕ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸਤਹ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਖੁਦਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਪਾਉਣਾ • ਤੇਲ ਪਿਘਲੀ ਹੋਈ ਲੁੱਕ ਅਤੇ ਚਿਕਨਾਈ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਵਹਾਓ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਕਨੀਕ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	• ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਉਣਾ। • ਉਸਾਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਕਰਕੱਟ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ। • ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਜਮੀਨ ਦੀ ਮੋਜੂਦਾ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿਚ ਬਦਲਾਆ ਆਉਣਾ। • ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਸੜਕ ਦੀ ਸਤਾਅ ਨੂੰ ਖੁਰਚਣ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਲੁੱਕ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ।	• ਸੜਕ ਅਤੇ ਨਾਲੀਆਂ ਪੁਟੱਣ ਨਾਲ ਜੋ ਵੀ ਮਿੱਟੀ ਨਿਕਲੇਗੀ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸਮੇਂ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਣ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਮਲਬਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸੁਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। • ਮਲਬਾ ਸੁਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਬਾਇਲੋਜੀਕਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਉਸਾਰੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਮਲਬਾ ਚੁਕਣਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਨਸਪੈਕਸਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। • ਖੁਰਚ ਕੇ ਕੱਢੀ ਗਈ ਲੁੱਕ ਨੂੰ ਰੀ-ਸਾਇਕਲ ਕਰਕੇ ਸਬ ਗਰੇਡ ਦੇ ਥੱਲੇ ਯਾ ਸੋਲਡਰ ਜੀ. ਐਸ. ਬੀ. ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ	• ਧਰਤੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਹਾਓ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ। • ਸੜਕ ਬਣਾਵੁਣ ਕਾਰਣ ਕੁਦਰਤੀ ਨਾਲਿਆ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵੱਟ ਬਣਨ ਕਰਕੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ। • ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਭਰੱਤੀ ਕਾਰਣ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਣਾ।	• ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਖੁਰਨਾ ਤੇ ਉਸਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਚਾਵੁਣ ਲਈ ਸੜਕ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਨਾਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। • ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਯੋਗ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕਰੋਸ ਡਰੇਨੇਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਕਾਸ ਲਈ ਬਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਰਸਤਿਆਂ ਦਾ ਬਚਾਉ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਉਸਾਰੀ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਕਟਾਓ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮੱਛਰ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।
ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ	• ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਕੁਝ ਟੋਭੇ/ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦਾ ਖੁਸ ਜਾਣਾ।	• ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਰਿਟੇਨਿੰਗ ਵਾਲ ਬਣਾਕੇ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	• ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰੋਤ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ।	• ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰੋਤ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ	• ਉਸਾਰੀ ਸਥਾਨ ਤੇ ਮੱਲ ਨਿਕਾਸੀ ਕਾਰਨ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ।	• ਉਸਾਰੀ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੰਦੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸੈਡੀਮੈਂਟ ਟਰੈਪ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। • ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਸਥਾਨ ਤੇ ਯੋਗ ਅਰੋਗਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇਗੇ। • ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ	• ਉਸਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ, ਜਿਵੇ ਕਿ ਖੁਦਾਈ, ਭਰਾਈ, ਕੰਕਰੀਟਿੰਗ, ਦਰੇਸੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਲਬਾ, ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਆਣ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਉਡਣ ਵਾਲੀ ਧੂੜ ਕਰਕੇ ਹਵਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਉਣਾ। • ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਾਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਅਤੇ ਧੂਏਂ ਕਾਰਣ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਚ ਕਮੀ	• ਉਸਾਰੀ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। • ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਰੇਤਾ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਬਜਰੀ ਨੂੰ ਢੱਕ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਅਸਥਾਈ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟੇ ਦੇ ਉਡਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛਿੜਕਾਉ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਥੇ ਵਸੋਂ ਖੇਤਰ ਹੈ। • ਉਸਾਰੀ ਮਟੀਰਿਅਲ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ

	ਆਉਣਾ। • ਹੌਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ ਤੇ ਲੁੱਕ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਧੂੰਏ ਕਰਕੇ ਹਵਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣਾ।	ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ। • ਘੱਟ ਧੂੰਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਸਾਰੀ ਯੰਤਰ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। • ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰ ਅੱਛੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਧੂੰਆਂ ਨਿਕਲੇ। • ਲੁੱਕ ਅਤੇ ਹਾਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ ਅਬਾਦੀ ਤੋਂ 5●● ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਸੜਕ ਤੋਂ 3●● ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਸ਼ੌਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਦਾ ਲੈਵਲ	• ਉਸਾਰੀ ਸਰਗਮੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੇ ਚੱਲਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾ-ਜਾਈ ਕਾਰਣ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ।	• ਉਸਾਰੀ ਕੈਂਪ/ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਸ਼ੈਡ, ਉਸਾਰੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਜਿਆਦਾ ਆਵਾਜਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣਗੇ। • ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਨ ਪੱਲਗ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। • ਘੱਟ ਸ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਸਾਰੀ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। • ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਬਰੀਕੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ • ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਪੱਕੇ ਉਪਕਰਣ ਵਸੋ ਅਤੇ ਸ਼ਾਤੀ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। • ਵੱਸੋਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੇਵਲ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਸੁਵਿਧਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ।
ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ	• ਬਨਸਪਤੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ROW ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ। • ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਰਹਿਣ - ਸਹਿਣ ਅਸਥਾਈ ਤੋਰ ਤੇ ਖਰਾਬ ਹੋਣਾ।	• ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਅੰਧਾ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਅਨਕੰਟਰੋਲਡ ਕਟਾਈ ਨੂੰ ਰੋਣਟ ਲਈ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਰਕੇ ਬਨਸਪਤੀ ਦੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਯੋਗ ਬੂਟੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। • ਸੁੰਦਰ ਦਿੱਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਚੁੰਧਿਆਣ ਵਾਲੀ ਹੈਡ ਲਾਇਟ ਦਾ ਅਸਰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜਕ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਝਾੜੀਆਂ ਦੀ ਵਾੜ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। • ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੁਲਾਂ ਵਾਲੇ ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਫੁਲ ਘਟ ਹੋਣਗੇ। ਫਲਾਂ ਵਾਲੇ ਦਰਖਤ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਫਲ ਤੋੜਨ ਲਈ ਲੋਕ ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਨਾ ਆਉਣ। • ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੰਧਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੱਕੜ ਵਰਤਣ ਬਸ਼ਰਤੇ ਦਰਖਤ

		ਆਦਿ ਨਾ ਕੱਟਣ/ਪੁੱਟਣ।
ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ	• ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਸਿਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜਿਵੇ ਕਿ ਮੰਦਰ, ਮਸਜਿਦ, ਆਦਿ ਤੇ ਪੂਰਣ ਜਾ ਅੰਸਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ।	• ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਟਿਊਬਵੈਲ, ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ, ਯੋਗ ਥਾਂ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। • ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਹਸਪਤਾਲ, ਬੈਂਕ, ਡਾਕਖਾਨੇ ਅਤੇ ਮਾਰਕਿਟ ਆਦਿ ਦਾ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਮੁੜ-ਵਸੇਵਾਂ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਸਥਾਪਨ	• ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਦਾ ਦਾ ਸਾਧਨ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਜਮੀਨ ਹੈ, ਉਸ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। • Row ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਢਾਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਿਰਾਉਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਹੋਣਾ।	• ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਵੇ ਅਤੇ ਮੁੜ ਸਥਾਪਨ ਲਈ ਯੋਗ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜਾ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨਾ ਹੋਵੇ।
ਰੋਜਗਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ		• ਉਸਾਰੀ ਵਾਲੇ ਮਜਦੂਰ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ) ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਨ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤਨਾਅ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕੇ।
ਉਸਾਰੀ ਕੈਂਪ	• ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮਜਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰਜ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਸਥਾਈ ਟੈਂਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ। • ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ ਅਰੋਗਤਾ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ।	• ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਜਦੂਰਾਂ ਲਈ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਯੋਗ ਪਾਣੀ, ਅਰੋਗਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਹਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੰਧਨ ਨਾਲ ਯੁਕਤ ਅਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। • ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਮਜਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੰਧਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਦਰਖਤ ਆਦਿ ਨਾ ਕਟੱਣ। • ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਮੱਲ ਸਬੰਧੀ ਕੂੜਾ ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਬੇੜ ਕੇ ਉਸਾਰੀ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਕਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ	• ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਬਚਾਉ ਦ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਣ ਮਜਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ।	• ਕਿੱਤਾ ਮੁਖੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਸੁਰਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ। • ਓਸਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਜਦੂਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਿਹਤ ਸੁਧਾਰ ਕੈਂਪ ਲਗਵਾਉਣਾ।
ਸੜਕ ਸੁਰਖਿਆ	• ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਚਲੱਣ ਕਾਰਣ ਮੋਜੂਦਾ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਅਤੇ ਸੜਕ ਤੇ ਦੁਰ-ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ।	• ਉਸਾਰੀ ਸਮੇ ਉਸਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਵਾਜਾਈ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਉਸਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਘੱਟ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਜਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਨਜਾਇਜ ਕਬਜੇ	• Row ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੋਰਤੇ ਕਬਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਅਤੇ Row ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੇ-ਤਰਤੀਬ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਰਨਾ।	• Row ਵਿਚ ਨਜਾਇਜ ਕਬਜੇ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਲੈਨਿੰਗ ਅਜੈਂਸੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ/ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ	• ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਣ	• ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ

	ਵਾਤਾਰਵਰਣ ਗੰਦਾ ਹੋਣਾ।	ਰੱਖ – ਰਖਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ	• ਸੜਕ ਦੀ ਸਤਾਹ ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਾਰਣ ਡਿੱਗੇ ਤੇਲ ਦਾ ਸੜਕ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਲਕੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਕਰਨਾ।	• ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਰਕੇ ਡਿੱਗੇ ਤੇਲ, ਇੰਧਨ ਅਤੇ ਜਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ	• ਸੜਕ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੌਰਾਨ ਵਾਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਧੂਏ ਕਾਰਣ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ।	• ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਧੂੰਏ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। • ਟਰੱਕਾਂ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਖੜਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਰਕਿੰਗ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਆਵਜਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਖਾਸ ਨਿਸਚਿਤ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵਤੱਤਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਦਾ ਲੈਵਲ	• ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸ਼ੋਰ ਕਰਨ ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸਨ	• ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਕਰਵਾਕੇ ਵਾਹਨਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਹਾਰਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਲਗਾਕੇ ਹਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। • ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਦੇ ਲੈਵਲ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਾਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ	• ਸੜਕ ਦੀਆਂ ਸਾਇਡਾਂ ਤੋਂ ਨਜਾਇਜ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟੋਇਆਂ ਨੂੰ ਕਟੱਣਾ/ਪੁੱਟਣਾ। • ਅਚਾਨਾਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਕਾਰਣ ਡਿਗੇ ਤੇਲ, ਇੰਧਨ ਅਤੇ ਜਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੰਤੂਆਂ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।	• Row ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੋਦਿਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਜਾਇਜ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। • ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਡਿਗੇ ਤੇਲ, ਇੰਧਨ ਅਤੇ ਜਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਪਹੁੰਚ	• ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅੰਸ਼ਿਕ ਪਹੁੰਚ ਕੰਟਰੋਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਗਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਸੜਕ ਕਰਾਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸੜਕ ਕਰਾਸ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ।	• ਇਸ ਅਜੀਬ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੰਕਸ਼ਨਜ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ, ਸਰਵਿਸ ਸੜਕ, ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਸ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੇ ਉਪਰੋਪਾਸ, ਮੀਡਿਅਨ ਕੈਟਸ ਆਦਿ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਅਤੇ Through Traffic ਅਤੇ ਪੈਦਲ ਚਲਣਾ ਅਲੱਗ ਕਰਕੇ ਸੁਰਖਿਅਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। • ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਇੰਟਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪਰੋਚ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਸਰਵਿਸ ਰੋਡ ਅਤੇ ਭੁਮੀਗਤ ਰਸਤਿਆਂ ਦਾ ਭੀੜ-ਭਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਯਾਤਾਯਾਤ ਨੂੰ ਅਸਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। • ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾ ਵਿਚ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਚੱਲਣ ਦਾ ਉਚਿੱਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। • ਸੁਝਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ ਲੇ-ਬੇਜ ਅਤੇ ਬੱਸ ਬੇਜ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ।
ਸੜਕ ਸੁਰਖਿਆ	• ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ।	• ਯੋਗ ਅਵਾਜਾਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰੈਸ਼ ਬੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ ਦੇ ਨਾਲ

		ਰੇਲਿੰਗ, ਜਿਥੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। • ਸਹੀ ਅਤੇ ਯੋਗ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਇਨ ਬੋਰਡ ਲਗਾਕੇ, ਸੜਕ ਤੇ ਮਾਰਕਿੰਗ, ਕਰਵਜ ਦੀ ਪੇਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੜਕ ਸਬੰਧੀ ਸਾਇਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੜਕ ਸਬੰਧੀ ਸਾਇਨ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। • ਇੰਟਰਚੇਂਜ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਯੋਗ ਚਮਕਦਾਰ ਸਾਇਨ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਸੁਖਾਵੀਂ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। • ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੁਵਿਧਾ, ਹਾਈਵੇ ਪੈਟਰੋਲਿੰਗ, ਕਰੇਨ ਅਤੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਈ 6:- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੁਲੰਕਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼:-

- ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਚ ਨਾ ਹੀ ਸੜਕ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਭੋਅ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਕੂਲ, ਹੱਸਪਤਾਲ, ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਤਲਾਅ ਆਦਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਦਰਖਤ ਆਦਿ ਪੁੱਟਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਇਸ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੁਲੰਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਅਸਰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਚੈਕ ਲਿਸਟ ਅਤੇ ਇਕ ਸਧਾਰਣ EMP ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।
- ਚਹੁੰ ਮਾਰਗੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਭੋਅ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੜਕ ਨੂੰ ਚੋੜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਇਡ ਤੇ ਕੁਝ ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਮੰਦਰ, ਤਲਾਅ ਅਤੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਉਂ ਦਰਖਤ ਵੀ ਪੁਟਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਹੋਰ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਕੇਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਲੇਨ ਲੂੰ ਦੋ-ਲੇਨ ਜਾਂ ਸਿੰਗਲ ਲੇਨ ਨੂੰ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਲੇਨ ਵਿਚ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਭੋਅ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਮੰਦਰ, ਤਲਾਅ ਆਦਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੜਕ ਸਾਇਡ ਦੇ ਦਰਖਤ ਜੋ ਕਿ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ 3.5 ਮੀਟਰ ਦੀ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕੱਟਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪੂਰੇ EA ਅਤੇ EMP ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਈ 7:- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡੀਜਾਈਨ ਵਾਸਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਇਨਪੁਟ

7.1 ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਸਪੇਸੀਫਿਕ ਡਿਜਾਇਨ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ

ਬਾਈ-ਪਾਸ

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਬਾਈ ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾ ਹਨ:-

- ਗਿਲ ਵਿਖੇ ਲੁਧਿਆਣਾ - ਡੇਲੋਂ - ਪੋਹੀਰ - ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ - ਧੂਰੀ - ਸੰਗਰੂਰ ਗਲਿਆਰਾ (ਕੋਰਡੋਰ)
- ਪੋਹੀਰ ਵਿਖੇ ਲੋਧਿਆਣਾ - ਡੇਲੋਂ - ਪੋਹੀਰ - ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ - ਧੂਰੀ - ਸੰਗਰੂਰ ਗਲਿਆਰਾ (ਕੋਰੀਡੋਰ)
- ਜੇਤੋਂ ਵਿਖੇ ਕੋਟਕਪੂਰਾ - ਜੇਤੋਂ - ਗੋਨਿਆਣ ਗਲਿਆਰਾ (ਕੋਰੀਡੋਰ)

ਪੈਦਲ ਫੁਟ ਪਾਥ/ਤੁਰਨ ਲਈ ਰਸਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ:-

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ/ਸਕੂਲ ਆਰ. ਓ. ਡਬਲਊ. (ROW) ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬਾਹਰਵਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੇਨਗੈਟ ਬਿਲਕੁਲ ਸੜਕ ਵੱਲ ਖੁਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਲਈ ਰਸਤੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੜਕ ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਅਗੇ ਪੈਦਲ ਤੁਰਨ ਲਈ ਫੁਟਪਾਥਾਂ/ਤੁਰਨ ਲਈ ਰਸਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੜਕ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੇ ਫਲਾਈ ਐਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ:-

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੋਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚਾਰ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਹਨ:-

- ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਟੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਰੋਪੜ - ਇਹ ਰੋਪੜ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਉਤਰ ਵੱਲ ਸਥਿਤ ਹੈ।
- ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਟੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਬਠਿੰਡਾ - ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਸਥਿਤ।

- ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਟੀ.ਪੀ.ਪੀ ਲਹਿਰਾ ਮਹੱਬਤ (2 × 21● MW) ਬਠਿੰਡਾ ਸਾਹਿਰ ਤੋਂ 23 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਵੱਖ ਸਥਿਤ ਹੈ।
- ਜੀ.ਵੀ.ਕੇ. ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (2 × 225● MW) ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਸਹਿਰ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ।

ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਫਲਾਈ ਐਸ਼ MOEF ਨੋਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਟੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਤੇ ਉਲਬਧ ਹੈ। ਐਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕ - ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਉਚੇ ਬੰਨ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਦੇ 1●● ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਿਆਸ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਟੈਕਨੀਕਲੀ ਤੋਰ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

<u>ਸੋਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮਨੇਜਮੈਂਟ:-</u>

- ਮਿੱਟੀ ਜੋ ਸੜਕ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ ਬੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਛੋਟੇ ਡਿਬਰਿਜ਼ ਪਹਿਲੇ ਸਨਾਖਤ ਕੀਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡੰਪਿੰਗ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਥੇ ਜਮੀਨ ਦੀ ਡੀਗਰੇਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਜਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

7.4 <u>ਕੁਆਰੀ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦੇ ਸੋਮੇ:-</u>

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੁਆਰੀਜ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਰਥਾਲ, ਕੁਆਰੀ ਦੇਵੀ, ਭਰਤਗੜ੍ਹ, ਮੁਬਾਰਕਪੁਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ, ਜੀਰਕਪੁਰ ਆਦਿ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਬਾਡਰ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕੁਆਰੀ ਮਟਰੀਅਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕੁਆਰੀ ਮਟਰੀਅਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਮਟਰੀਅਲ ਦੀ ਉਪਲਭਦਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਡੀ.ਪੀ.ਆਰ. ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੜਤਾਲੀ ਜਾਵੇ।

7.5 <u>ਅਨਹਾਨਸਮੈਂਟ ਮਈਅਰਜ ਲਈ ਮੌਕੇ:-</u>

ਇਮਪਰੂਵਡ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨਹਾਨਸਡ ਮਈਅਰਜ ਡਵੈਲਪ ਮੌਕੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:-

- ਗੁਰੁਦੁਆਰਿਆਂ/ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਗੇ ਗਾਰਡ ਰੇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਸਕੇਪਿੰਗ।
- ਰੋਡ ਰਾਉਂਡ ਅਬਾਉਟ, ਇੰਟਰਸੈਕਸਨਜ ਤੇ ਇੰਦਰਚੇਜਜ ਅਤੇ ਫਲਾਈ ਉਵਰ ਅਤੇ ਆਰ. ਓ. ਬੀ. ਤੇ ਲੈਡ ਸਕੇਪਿੰਗ।
- ਬਸ ਸਟੈਡਾਂ ਤੇ ਲੈਂਡ ਸਕੈਪਿੰਗ।
- ਬਸ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਟਰਮੀਨਲਾਂ ਤੇ ਲੈਂਡ ਸਕੇਪਿੰਗ।
- ਅਨਹਾਸਮੈਂਟ ਮਈਅਰ ਜਿਵੇਕਿ ਸੜਕ ਨਾਲ ਛਪੜਾਂ ਨਾਲ ਰੀਟੇਨਿੰਗ ਵਾਲ ਤੇ ਲੈਂਡ ਸਕੇਪਿੰਗ।

ਈ.ਏ ਡੀਟੇਲ ਦੋਰਾਨ ਡੀਟੇਲ ਵਿਚ ਖੋਜਣ ਯੋਗ ਨੁਕਤੇ:

ਡੀ.ਪੀ.ਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਖੋਜ/ਸੱਟਡੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:-

- ਡਰੇਨੇਜ, ਵਾਟਰ ਲੋਗਿੰਗ ਅਤੇ ਰੋਡ ਸਾਈਡ ਡਰੇਨ
- ਸੋਲਿਡ ਵੇਸਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਥਾਂ
- ਫਲਾਈ ਐਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
- ਵੀ.ਈ.ਸੀਜ ਤੇ ਅਸਰ
- ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਾਧਨ
- ਕੁਆਰੀ ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਮਇਰੀਅਲ ਦੀ ਉਪਲਭਦਤਾ, ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਾਧਨ
- ਮੰਦਰਾਂ/ਸਮੂਹਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ ਦੀ ਮੁੜ ਥਾਂ (ਰੀਲੁਕੇਸ਼ਨ) ਲਈ ਲੋਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ
- ਦੁਰਘਟਨਾ - ਏਰੀਆ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਮਈਅਰ
- ਪੈਦਲ ਚਲਣ ਵਾਲੇ/ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸੈਟਲਮੇਂਟ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਮਈਅਰ
- ਸੇਫਟੀ ਮਈਅਰ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸੜਕ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਮੰਦਰ, ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਡੀਆਂ ਸਮੂਹਕ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ
- ਪੈਦਲ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ (ਟਰੈਫਿਕ ਲਾਈਟ, ਸਬ-ਵੇ, ਫੁਟ ਬਰਿਜ)
- ਹਾਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਥਾਂ
- ਸ਼ਾਤ ਜੋਨਾ ਜਿਵੇ ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਗੇ ਸ਼ੋਰ ਬੇਰੀਅਰ ਦੀ ਥਾਂ

ਈ 8 ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਨੇਜਮੈਂਟ ਫਰੇਮਵਰਕ

8.1 ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਜਿਮੇਵਾਰੀਆਂ:-

ਸੜਕ ਸੁਧਾਰ ਕੰਮਾਂ ਲਈ MOEF ਵਾਤਾਵਰਣ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:-

ੳ) ਬਹੁਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਭੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਿਲ ਹੈ ਅਤੇ 2● ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

ਅ) ਇਹ ਇਕੋਲੀਜੀਕਲੀ ਸੈਨਸੇਟਿਵ ਏਰੀਏ ਵਿਚੋ ਨਹੀਂ ਲੰਘਦੀ।

ੲ) ਨਵੀਂ ਅਬਾਦੀ ਲਈ ਲਾਗਤ 1●●/- ਕਰੋੜ ਰੁ. ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਰਖੱਤ, ਸੁਰਖਿਅਤ ਜੰਗਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮਹਿਕਮੇ ਤੋਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਚੋੜਾ/ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦਰੱਖਤ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵਣ-ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਦਰੱਖਤ ਕੱਟਣ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ, ਜਿਵੇਂਕਿ ਸਟੇਟ ਪੁਲੇਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਇਤਰਾਹੀਣਤਾ ਸਰਟੀਫੀਕੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਆਗਿਆ, ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪਾਣੀ ਵਰਤਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਰੇਤ ਨਿਕਾਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਡੀਟੇਲ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਟੇਬਲ ਨੰ: 7:- ਪ੍ਰੋਜੇਕਟ ਪਰਾਪੋਨੈਂਟ ਲਈ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:-

ਲੜੀ ਨੰ:	**ਜਿਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਲੀਰੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।**	**ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।**	**ਕਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ**
1	ROW ਅਧੀਨ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਦਰਖੱਤ ਕੱਟਣ ਲਈ ਵਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ	ਵਣ ਪਾਲ ਐਕਟ 198●	ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਣਵਿਭਾਗ
2	ਕੁਲ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਲਈ ਇਤਰਾਜਹੀਣਤਾ ਸਰਟੀਫੀਕੇਟ	EP ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ, E 1A ਨੋਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ 1994	ਪੰਜਾਬ ਸਟੈਟ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ
3	ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਧਰਤੀ ਹੇਠ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਕਢਣ ਲਈ ਆਗਿਆ	ਈ.ਪੀ.ਐਕਟ, 1986	ਕੇਂਦਰੀ ਗਰਾਉਂਡ ਵਾਟਰ ਬੋਰਡ
4	ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰੇਤ ਕਢਣ ਦੀ ਆਗਿਆ	ਈ.ਪੀ. ਐਕਟ, 1986	ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਨਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੰਦ ਚਲਾਉਦ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲੀਰੈਂਸ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਲੀਅਰੈਂਸ/ਇਤਰਾਜਹੀਣਤਾ ਸਰਟੀਫੀਕੇਟ ਜੋ ਕਨਟਰੈਕਟਰ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਲੜੀ ਨੰ:	**ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਜੋ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ**	**ਕਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ**	**ਕਨੂੰਨ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਕਲੀਰੈਂਸ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ**
1	ਹੋਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ, ਕਰੈਸਰ ਤੇ ਬੈਚ ਪਲਾਂਟਸ	ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ	ਏਅਰ (ਪਰਵੈਨਸ਼ਨ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਪੁਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ 1981 ਤੇ ਜੁਆਇਜ ਪੁਲੇਸ਼ਨ (ਰੈਗੁਲੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਰੂਲਜ, 2●●●
2	ਸਟੋਰੇਜ ਹੈਡਲਿੰਗ ਤੇ ਰਿਸਕੀ ਮਟਰੀਅਲ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਲਿਜਾਣਾ	-ਉਹੀ-	ਹੈਜਰਡਅਸ ਵੇਸਟ (ਮਨੇਜਮੈਂਟ ਤੋਂ ਹੈਂਡਲਿੰਗ) ਰੂਲਜ 1989 ਤੇ ਈ.ਪੀ. ਐਕਟ, 1986 ਮੈਨੂਫੇਕਚਰਿੰਗ, ਸਟੋਰੇਜ ਆਫ ਇਮਪੋਰਟ ਆਫ ਹੈਜਰਡਅਸ ਕੈਮੀਕਲ ਰੂਲਜ 1989
3	ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਅਤੇ ਓਜਾਰਾਂ ਰਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸਟੋਰਜ	-ਉਹੀ-	

8.2 ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੋਨੀਟਰਿੰਗ ਪਲਾਨ:-

ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਟੇਜਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੋਨੀਟਰਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਕੰਪੋਨੈਂਟ	ਸਟੇਜ	ਬਾਰਮਬਾਰਤਾ ਮਨੋਟਰਿੰਗ
ਹਵਾ	ਉਸਾਰੀ	ਉਸਾਰੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਲ ਸਾਲ ਵਿਚ 3 ਵਾਰੀ
	ਉਪਰੇਸ਼ਨ	ਤਿਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ 3 ਵਾਰੀ
ਪਾਣੀ	ਉਸਾਰੀ	ਉਸਾਰੀ ਦੋਰਾਨ ਸਾਲ ਵਿਚ 4 ਵਾਰ ਹਰ ਸਾਲ
	ਉਪਰੇਸ਼ਨ	ਤਿੰਨ ਸਾਲ, ਸਾਲ ਵਿਚ 2 ਵਾਰੀ
ਸ਼ੋਰ	ਉਸਾਰੀ	ਉਸਾਰੀ ਦੋਰਾਨ ਸਾਲ ਵਿਚ 4 ਵਾਰੀ
	ਉਪਰੇਸ਼ਨ	ਤਿੰਨ ਸਾਲ, ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰੀ
ਭੂਮੀ	ਉਸਾਰੀ	ਉਸਾਰੀ ਦੋਰਾਨ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰੀ
	ਉਪਰੇਸ਼ਨ	ਤਿੰਨ ਸਾਲ, ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰੀ

8.3 ਇਨਸਟੀਇਉਸਨਲ/ਇਮਲੀਮੈਂਟ ਪ੍ਰਬੰਧ:-

ਈ. ਐਮ. ਪੀ. ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਸਾਰੇ ਮਨੇਜਮੈਟ ਸੁਝਆਂ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪੁਲ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਜਿਮੇਂਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਪੀ.ਆਰ.ਬੀ.ਡੀ.ਬੀ. ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਟਰੀਮਲਾਈਨ ਅਤੇ ਸਮੱਰਥ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਰਸ਼ਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇ ਸਿਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਕੰਨਟਰੈਕਟ ਇਮਲੀਮੈਂਟੇਸਨ (Contract Implementaion) ਇਕਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਨੂੰ 4 ਕਨਟੈਕਟ ਇਮਲੀਮਨਟੈਸ਼ਨ ਇਕਾਇਆਂ (ਸੀ.ਆਈ.ਯੂਜ) (ਇਹ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਸਟੇਜ ਅਧੀਨ ਹੈ) ਵਿਚ ਵੰਡਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸੀ.ਆਈ.ਯੁ. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਹੜੇ ਅਪਣੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਇਮਪਲੀਮੈਨਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਿਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੀ.ਆਈ.ਯੁ. ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਨ ਇਮਪਲੀਮੈਨਟੇਸ਼ਨ ਯੁਨਟ (ਈ.ਐਮ.ਪੀ.ਆਈ.ਯੁ) ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸਨੂੰ ਮਨਿਟਰਿੰਗ/ਇਮਪਲੀਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਕੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਪੇਸਲਿਸਟ (ਜੋ ਉਸਾਰੀ ਕਨਸਲਟੈਂਟ (ਐਸ.ਸੀ.) ਕਨਟਰੈਕਟਰ ਹੋਵੇਗਾ)।

ਈ.ਐਮ.ਪੀ.ਯੁ.ਆਈ, ਸੀ.ਆਈ.ਯੂ. ਤੇ ਪੀਡੀ ਦੀ ਸਹਇਤਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੁਲੇਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ , ਰਾਜ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ, ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਗਲ ਬਾਤ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੀ.ਆਰ.ਬੀ.ਡੀ.ਬੀ. (ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ) ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮਨੇਜਮੈਂਟ ਸੂਚਨਾ ਸਿਸਟਮ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਫਸਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਯੁ. ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਈ.ਐਸ.ਪੀ.ਆਈ.ਯੁ ਨਾਲ ਤਾਲ ਮੇਲ ਰਖੇਗਾ।

8.4 ਟਰੇਨਿੰਗ

ਟਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰੰਮ-ਟਰਮ ਕਪੈਸਟੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਜਰੂਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਟਾਰਗੈਟ ਗਰੁਪਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸਡਊਲ ਹੋਣਗੇ। ਟਰੇਨਿੰਗ ਵਿਚ ਮੂਲ ਅਮੂਲ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ, ਪੌਸਟੂਲੇਟ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਇਮਪਲੀਮੈਨਟੇਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਲਾ ਕਰਨ, ਦੀਆਂ ਮੋਨੀਟਰਿੰਗ ਤੇ ਮਨੇਜਮੈਂਟ ਤਰੀਕੇ ਤੇ ਟੂਲਜ ਸਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਟਾਰਗੈਟ ਗਰੁਪ ਦੀਆਂ ਭਵਿਖ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਮਡਯੂਲ ਤਜਵੀਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਡਵੀਜ਼ਨ ਪੀ.ਡਬਲਿਯੂ. ਡੀ. ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਇੰਜੀਨਿਅਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਪੰਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ,
ਐਸ.ਸੀ. ਓ. ਨੰ : 21●/211 (ਚੋਥੀ ਮੰਜਿਲ),
ਸੈਕਟਰ-34ਏ।
ਫੋਨ ਨੰ: ●172-2645497
ਫੈਕਸ-●172-26●7●28